№ 64 Łódź Niedziela 6 marca 1921 roku. Rok .

GŁOS POLSKI

Dziennik polityczny, społeczny i literacki.

Cena numeru pojedyńczego mrk. 5.

Adres Redakcji i Administracji: Piotrkowska 106. Telefon 199.

Redaktor, lub jego zastępca przyjmują wyłącznie od 5—6 po poł. Rękopisów nie zamówionych Redakcja nie zwraca.

Co Niemcy podpiszą w Londynie.

BERLIN, 5 marca (Pat). Pod przewodnictwem kanclerza Rzeszy, Ferenbacha, odbyła się wczoraj po południu konferencja rzeczoznawców, celem zastanowienia się nad skutkami zapowiedzianych przez aljantów środków przymusowych. Wszyscy zgromadzeni byli zdania, że mimo pogróżek ententy Niemcy nie są w stanie zapłacić wymaganych sum i dlatego należy odmówić podpisania układu w Londynie.

BERLIN, 5 marca. (PAT). Nadburmistrz m. Essen dr. Luter otrzymał od ministra Simonsa telegram z zapewnieniem, że Niemcy nie podpiszą w Londynie układu, którego wykonać nie mogą, a właśnie żądania Ententy są niewykonalne. Wielkie niemieckie związki handlowe i przemysłowe wysłały do Simonsa telegram, aby wytrwał w oporze. Podobny telegram nadesłali rządowi Rzeszy niemcy zamieszkali w Szwajcarji.

BERLIN, 5 marca. (PAT). Gabinet Rzeszy pod przewodnictwem kanclerza zebrał się w piątek wieczorem na narady, które przeciągnęły się do późnej nocy. Omawiano sytuację wytworzoną przez stanowisko koalicji. Zapewniają, że dr. Simons upoważniony został do zachowania w dalszym ciągu opornego stanowiska w sprawie odszkodowań.

Instrukcje Berlina.

POLDHU, 4 marca, (Pat). — Delegacja niemiecka w Londynie otrzymała dzisiaj obszerny komunikat z Berlina na podstawie którego postanowiła dołożyć wszelkich starań, aby zapobiedz w wykonaniu grożących ze strony ententy zarządzeń. Dr. Simons przedłoży w poniedziałek świeże propozycje niemieckie.

Wrażenie w parlamencie niemieckim.

BERLIN, 5 marca (East-Expr.). Popołudniowe posiedzenie parlamentu niemieckiego miało charakter burzliwy, a to w związku z niepowodzeniem dyplomacji niemieckiej na konferencji londyńskiej.

Przewodniczący obradom przeczytał najwybitniejsze ustępy z przemówienia Lloyd George'a. Wówczas przywódca komunistów zażądał głosu, jednak przewodniczący odmówił. Na ławach nacjonalistów oraz innych partji większości wszczął się hałas, tak, że posiedzenie zostało zamknięte o godz. 3 30 po poł.

Idea jednolitego frontu wewnętrznego.

BERLIN, 5 marca. (East-Expr.). Sytuacja, wytworzona przez ultimatum rządów sprzymierzonych, uważana jest w tutejszych kołach parlamentarnych za nader poważną. Wieczorem dnia 3 b. m. odbyło się posiedzenie gabinetu, oraz posłów—przedstawicieli wszystkich partji. Czynione są starania o utworzenie jednolitego frontu wszystkich partji od demokratów do nacjonalistów. Prawdopodobnie socjaldemokraci zmienią swe stanowisko i przyłączą się do większości.

Prezent Lloyd George'a.

BERLIN, 5 marca. (East-Expr.). Prasa berlińska podaje angielski tekst mowy Lloyd George'a. Dzienniki dowiadują się, iż Lloyd George, po ukończeniu posiedzenia z dnia 3 b. m., wręczył dr. Simonsowi serję fotografji z okolic zniszczonych we Francji.

Uzbrojone Niemcy.

KARLSRUHE, 6 marca (E.-E.). W miejscowości Bodman wykryto znaczny skład broni. Żandarmerja skonfiskowała 1300 karabinów, 10 mitraljez oraz 20,000 naboi.

Opłakany budżet.

BERLIN, 5 marca (East-Expr.). Rada Rzeszy ukończyła dyskusję nad budżetem na rok 1921. Budżet ten zamyka się deficytem 46 miljardów marek.

Kontrrewolucja w Rosji.

W Petersburgu.

GDAŃSK, 2 marca (Pat). Donoszą ze Sztokholmu: Położenie w Petersburgu jest nie wyjaśnione. Robotnicy zachowują stanowisko wyczekujące. Marynarze kronsztadzcy stoją w zupełności po stronie zrewoltowanych.

Komitet rewolucyjny marynarzy kronsztackich wzywa do walki z bolszewikami.

GDAŃSK, 5 marca (Pat). Z Helsingforsu donoszą: Telegram iskrowy, wystosowany przez marynarski komitet do wszystkich oddziałów armji czerwonej, zawiadamia, że marynarze utworzyli komitet rewolucyjny, któremu podlega Kronsztad i cała flota baltycka. Marynarze kronsztadzcy zwrócili się do wszystkich wojsk komunistycznych w Petersburgu z żądaniem podjęcia wspólnej walki z sowietami.

Komitet rewolucyjny w Kronsztadzie domaga się zachowania swobód obywatelskich i zwołania konstytuanty. Członkowie centralnych rad sowieckich oraz wielu komisarzy sowieckich ma być powieszonych.

Ostatnie doniesienia podają, że Petersburg znajduje się zupełnie w rękach rewolucjonistów, któremi dowodzi gen. Kozłowski.

GDAŃSK, 5 marca (Pat). Z Kopenhagi donoszą: „Politiken" przynosi szereg informacji o ostatnich wydarzeniach w Rosji. Między innemi donosi, że liczba zrewoltowanych marynarzy kronsztadzkich wynosi 40 tysięcy. Według wiadomości, otrzymanych przez estońskiego ministra spraw zagranicznych, wszystkie fortyfikacje w Kronsztadzie oraz tamtejszy zamek znajdują się w ręku zrewoltowanych marynarzy, którzy utworzyli komitet rewolucyjny. Komitet ten przy współudziale gen. Kozłowskiego objął już swoim wpływem Piotrogród. Żołnierze załogi petersburskiej niechętnie występują przeciw rewolucjonistom. Wojska antysowieckie maszerują od południa na Petersburg. W całej Rosji panuje ogromne wzburzenie.

Mowa inauguracyjna prez. Hardinga.

WARSZAWA, 5 marca. (Pat.). Polsko-amerykański komitet pomocy dzieciom przysyła nam mowę inauguracyjną prezydenta Hardinga, wygłoszoną w Waszyngtonie w piątek.

Rodacy! Gdy po wielkiej burzy ogląda się świat, widząc ślady zniszczenia i ciesząc się jednak z wytrwałości rzeczy, które burzę tę przetrwały, ten, kto jest amerykanin, oddycha oczyszczoną atmosferą z dziwnie mieszanym uczuciem żalu i nowej nadziei. — Widzimy, że rzeczpospolita nasza jest nie poruszona, a cywilizacja nasza w bezpieczeństwie. Widzieliśmy z jaką ufnością zwracał się świat ku wielkim prawdom, któremi kierowali się założyciele. — Z początku stary świat drwił z naszych prób. Dziś podstawy naszego politycznego i społecznego credo stoją nieporuszone. Ekonomiczny i duchowy postęp naszego kraju dowodzi, jak słuszną jest oddawna przez nas stosowana zasada nie mieszać się w sprawy stardgo świata.

Nie chcemy być wciągnięci w cudze sprawy,

nie będziemy brali na siebie żadnej odpowiedzialności prócz tej, jaką w każdym poszczególnym wypadku sumienie nam wskaże.— Ameryka nie może wejść w żaden związek polityczny, ani też wziąć na siebie zobowiązanie ekonomiczne, któreby decyzję naszą uzależniało od jakiejś innej władzy. Nie mamy jednak na celu przeszkadzać nawiązaniu bliższych stosunków. Dołożymy starań, by

wzbudzić nienawiść do wojny zaczepnej.

Gotowi jesteśmy brać udział w opracowaniu planu pośrednictwa, pojednania i sądu polubownego. Brak egoizmu ze strony Stanów Zjednoczonych jest rzeczą dowiedzioną. Chociaż wojna wykryła pewną dozę wstrętnego egoizmu w kraju, pokazała ona jednak śmiałe i odważne serce Ameryki. Myśmy jedni wśród wszystkich dowiedli przed światem słuszności demokracji, o systemie parlamentarnym, gdyż wolność nasza nigdy nie uciekała się do zbrojnej ofenzywy. Nigdy za pomocą gwałtu nie starała się rozszerzyć swe granice terytorjalne, nigdy nie brała za oręż, zanim słowa nie zostały wyczerpane. Nie dążymy do zemsty, zdobyczy i nie marzymy o zwycięstwach. Jeżeli pomimo tego stanowiska wojna będzie nam narzucona, ufam mocno, że znajdziemy drogę do narodowe- obrony, łącząc się duszą i ciałem.

WASZYNGTON, 5 marca. (Pat). W orędziu swem prezydent Harding rozwodzi się głównie nad zagadnieniami polityki wewnętrznej, oraz sprawami ekonomicznemi i socjalnemi, które nabierają wagi z każdym dniem. Co się tyczy polityki zagranicznej oświadcza, że St. Zjednoczone są gotowe współpracować ze wszystkimi narodami świata w celu zaprowadzenia powszechnego pokoju. Stany Zjednoczone zachowują skrupulatnie linję polityki niezależności, która utrzymywać je będzie zdaleka od pożogi starego świata. — Dążenia do zapewnienia St. Zjednoczonym, głosi orędzie, poważnej roli w kierownictwie moralnem z cywilizacja i dążyć będziemy do tego, aby Ameryka świecić mogła przykładem narodu reprezentującego dobrą wolę i dążącego do nawiązania zgody na obu kontynentach. St. Zjednoczone nie dadzą żadnemu narodowi motywów do tego, by wystąpił przeciw nim zbrojnie. Harding spodziewa się także, że gdyby wojna została St. Zjednoczonym narzucona, wszyscy amerykanie staną do ich obrony.

Zjazd stronnictwa „Wyzwolenie".

Drugi dzień obrad.—Nowy program.

(Tel. od nasz. warsz. koresp.).

Wczoraj odbył się drugi dzień zjazdu stronnictwa P. S. L. „Wyzwolenie". Cały dzień poświęcony był dyskusji nad programem tego stronnictwa. Część polityczną programu referował były minister Thugutt, część o reformie rolnej—były minister Poniatowski, sprawy gospodarcze—poseł Malinowski, sprawy oświatowe — p. Zygmunt Nowicki, wreszcie część mówiącą o stosunku moralnym stronnictwa do zagadnień politycznych i społecznych referowała poseł Kosmowska.

W trakcie dyskusji wielu mówców z pośród włościan wypowiedzało się kategorycznie za rozdziałem kościoła od państwa.

Zastanawiano się również nad tem, czy nie udałoby się do punktu, mówiącego o wyborach do ciał prawodawczych i samorządowych, wprowadzić takiej redakcji, któraby dawała możność wyborcom wycofania z sejmu swego przedstawiciela w wypadku nadużycia zaufania wyborców.

Rezultatem dyskusji było przyjęcie w całości nowego programu.

Nowy program stronnictwa „Wyzwolenie" różni się tem od dawnego, iż poprzedni był zredagowany w czasie okupacji i w momencie walki o niepodległość, w obecnym zaś programie te przesłanki są wyeliminowane, zaś uwzględnione są momenty polityczne i społeczne walki na gruncie państwowości polskiej.

Dzisiaj odbędzie się ostatni dzień zjazdu i będą rozpatrzone wolne wniosi, oraz przedyskutowana sprawa aprowizacji kraju.

Tranzyto do Rosji:

RYGA, 5 marca. (East-Expr.). Na posiedzeniu popołudniowem komisji redakcyjnej przyjęto całkowity artykuł w sprawie tranzytu do Rosji przez terytorjum polskie w redakcji proponowanej przez polaków.

W dyskusji przedstawiciele polscy oświadczyli, iż wskutek **bojkotu ekonomicznego, stosowanego przez Niemcy względem Polski, Polska zmuszona jest odmówić udzielenia prawa tranzytu towarom niemieckim.**

Powrót ministra Sapiehy.

(Tel. od nasz. warsz. koresp.).

W niedzielę rano pociągiem lwowskim wraca do Warszawy z Bukaresztu minister spraw zagranicznych, Sapieha. Wraz z nim wraca poseł rumuński w Warszawie, p. Floresco, oraz gen. Rozwadowski, szef sztabu, delegat ministerjum przemysłu i handlu p. Grodnicói i delegat ministerstwa spraw zagranicznych, p. Tytus Zbyszewski

WARSZAWA, 5 marca. (Pat). Wydział prasowy minist. spraw zagran. komunikuje:

Przed wyjazdem ministra spraw zagranicznych Sapiehy z Bukaresztu, został tam ogłoszony następujący komunikat oficjalny:

Podczas bytności ministra ks. Sapiehy w Bukareszcie, ministrowie spraw zagr. Rumunji i Polski na kilku konferencjach porozumieli się wszechstronnie co do sytuacji politycznej obu krajów. Z zadowoleniem wyjaśnili sobie wzajemnie, że są najzupełniej zgodni co do celu polityki obu państw, polegającej na utrzymaniu tak drogo zdobytego pokoju, i co do środków najodpowiedniejszych dla zapewnienia powodzenia tej polityki.

Bukareszt, 3 marca 1921 roku.

Podpisano: Take Jonescu
Sapieha.

Odrodzenie przemysłu polskiego.

Wywiad z min. Steczkowski .

Rzymski „Messagero" zamieszcza wywiad z polskim ministrem skarbu Steczkowskim, który oświadczył, że trudności, na jakie uskarżają się eksporterzy cudzoziemscy, zostaną wkrótce usunięte, i że **kapitały obce będą dopuszczone do dzieła odrodzenia przemysłu polskiego,** a banki polskie popierane w celu powiększenia eksportu. (E.E.)

Kronika polityki polskiej.

— „Ryski Kurjer" pisze, że na miejsce p. Keningscha wysunięta została kandydatura na posła do Warszawy obecnego dyrektora departamentu dyplomatycznego łotewskiego minist. spraw zagranicznych Ludwika Tya. (E. E.).

— Konwencja oraz traktat handlowy polsko francuski będą podpisane na początku przyszłego tygodnia. (E. E.).

— Od czwartku do soboty bieżącego tygodnia odbywały się w dalszym ciągu posiedzenia komisji polsko-gdańskie, mające na celu przygotowanie układu między Polską a Gdańskiem. Obrady toczą się w szybkiem tempie. „Przegląd Wieczorny" donosi, iż poważnych różnic między delegatami obu stron niema. (E. E.).

— Przedstawiciele klubu P.S.L. odbyli wczoraj konferencję polityczną z przedstawicielami rosyjskich kół politycznych pp. Sawinkowem i Czajkowskim.

Z komisji sejmowych.

Komisja prawnicza przyjęła projekt rządowy, zmieniający ustawę o zwalczaniu przestępstw z chciwości zysku, popełnionych przez urzędników państwowych, przyczem uchwaliła jednomyślnie znieść rozporządzenie rady obrony państwa, oddające urzędników państwowych sądom doraźnym.

W dalszym ciągu posiedzenia p. Grzędzielski zagaił dyskusję nad budżetem min. sprawiedliwości. Komisja uchwaliła wezwać rząd do przedłożenia jej na najbliższem posiedzeniu dokładnych danych co do stanu sądownictwa i sił sędziowskich i kancelaryjnych, zatrudnionych w całem państwie, ze szczególnem uwzględnieniem kresów wschodnich i zachodnich, oraz planu organizacji więziennictwa w Polsce.

Komisja konstytucyjna przeprowadziła ostatnie czytanie w całości projektu ustawy konstytucyjnej pod względem redakcyjnym. Czytanie doprowadzono do art. 87. Uskuteczniono szereg drobnych poprawek stylistycznych.

Komisja skarbowo - budżetowa przyjęła projekt budżetu minist. skarbu za czas od 1 lipca 1919 roku do 31 grudnia 1920 roku, na podstawie referatu posła d-ra Radziszewskiego. Komisja uchwaliła szereg rezolucji, w których domaga się przeprowadzenia unifikacji zarządu skarbowego w Małopolsce, jaknajrychlejszego przedłożenia normalnego projektu budżetowego na bieżący okres budżetowy.

Sprawy wojskowe.

Pułk imienia ś. p. płk. Lisa-Kuli.

Wczoraj Naczelnik Państwa udzielił audjencji delegacji 23 p.p. Delegacja prosiła o zezwolenie, aby pułk ten nosił na wieczne czasy nazwę swego bohatorskiego podpułkownika Lisa-Kuli. Naczelkik Państwa przychylił się do tej prośby. (E. E.)

Wojskowy kodeks karny.

Ministerstwo spraw wojskowych przedłożyło sejmowi do zatwierdzenia kodeks karny wojskowy oraz ustawę postępowania w sądach wojskowych. (E.E.)

Imieniny ministra Sosnkowskiego.

(Tel. od nasz. warsz. kor.).

W dniu wczorajszym minister spraw wojskowych, generał Sosnkowski obchodził swoje imieniny. W imieniu urzędników ministerstwa spraw wojskowych złożył mu życzenia podsekretarz stanu w temże ministerstwie, gen. Henning-Michaelis, podnosząc zasługi ministra przy organizacji armji.

Sprawa Egiptu.

CHORS, 5 marca, (Pat.) Cecil Ransworth podsekretarz stanu dla spraw zagr. ogłasza, że rząd zbadawszy sprawozdanie lorda Milnera przyszedł do przekonania, że praktycznie nie jest właściwą formę stosunku Egiptu do Azji. Rząd nie powziął dotychczas żadnej decyzji, lecz pragnie odbyć konferencję z delegacją wyznaczoną przez sułtana egipskiego. Rząd angielski pragnąłby znalezienia drogi, któraby w równej mierze uwzględniała interesa angielskie, jak i gwaran-cje dla państw obcych i uzasadnione aspiracje narodu egipskiego.

Nowiny w kilku słowach.

— Admirał francuski Mormet oddał admirałowi włoskiemu Galicayniemu wyspę Castel Rosso (?) przyznaną Włochom traktatem wersalskim.

— Izba włoska odrzuciła 234 głosami przeciw 51 wniosek socjalistów, domagający się zainterpelowania rządu w sprawie polityki włoskiej na konferencji londyńskiej.

— Robotnicy portu gdańskiego zastrejkowali, żądając 50 proc. podwyżki. W związku z tym strejkiem ruch parowców towarowych i pasażerskich w Gdańsku został wstrzymany. (E. E.).

Trzecie czytanie konstytucji.

Wczoraj komisja konstytucyjna zakończyła obrady ostateczne nad poprawkami redakcyjnemi konstytucji w 3-ciem czytaniu. „Gazeta Warszawska" pisze, że projekt konstytucji we wtorek przechodz' pod obrady sejmu. (F. E.).

Mowy miljoner.

W dzisiejszem losowaniu pożyczki premjowej wygrana padła na Nr. 0724066, sprzedany w banku kupiectwa polskiego w Warszawie. (E. E.)

Podsekretarze stanu.

„Przegląd wieczorny" dowiaduje się, iż wbrew pierwotnym zamierzeniom, w ministerstwie spraw wewnętrznych pozostać ma nadal dwuch podsekretarzy stanu. W ministerstwie spraw zagranicznych, według pogłosek, pozostać ma jeden tylko podsekretarz stanu. (E. E.).

Motory elektryczne dla Polski.

W tych dniach przybędą do Polski trzy wagony motorów elektrycznych, w tej liczbie 20 motorów tramwajów warszawskich. (E. E.).

Z warszawskiej czarnej giełdy.

(Tel. od nasz. warsz. koresp.).

Tendencja walut zagranicznych na niedzielnej giełdzie warszawskiej jest obecnie ciągle słaba. Wczoraj placono:

Dolary: 890:
Marki niemieckie: 14.60.
Franki: 66.
Ruble sowieckie: 5.
Funty: 3,400.
Ruble złote: 37,500.
Ruble srebrne: 200.
Ruble srebrne drobne: 85.

Jedyna waluta, która poszła w górę to korona nieostemplowana, którą płacono 12. Ciekawe, że na czarnej giełdzie korony nieostemplowane, za które nikt nie ponosi odpowiedzialności, są teraz notowane o parę punktów wyżej. niż korony stemplowane.

Tragedja rodzinna.

(Tel. od nasz. warsz. koresp.).

Prasa donosi, że w Rydze zmarł rzeczoznawca do spraw zwrotu archiwów i bibljotek, Józef Korzeniowski. Żona Korzeniowskiego wyjechała na miejsce do Rygi po otrzymaniu pierwszej wiadomości o chorobie męża. W mieszkaniu w Warszawie przy ul. Hożej № 74 pozostały dzieci: 16-letni Józef i 14-letnia Halszka, oraz służąca.

Gdy Józef Korzeniowski otrzymał wiadomość z Rygi o śmierci ojca, zamknął się w jego gabinecie i rewolwerem systemu „Nagan" zranił się śmiertelnie w czoło. Pozostawił list do matki, w którym pisze: „Ponieważ nie czuję się na siłach, abym mógł utrzymać matkę-wdowę, przeto idę za tym, którego najbardziej ukochałem".

Korzeniowski był uczniem szkoły architektonicznej. Ostatnio, podczas strejku, zapisał się do S. S. S. i stamtąd dostał rewolwer, którym odebrał sobie życie.

Dwa nowe miasta.

Umiastowienie osad — Aleksandrowa i Konstantynowa.

(K) Na posiedzeniu komisji terytorjalnej przy wydziale powiatowym sejmiku łódzkiego, pod przewodnictwem d-ra G. Taubenschlaga, dyskutowano nad sprawą umiastowienia osad.

Znaczenie ustroju miejskiego.

Rozpatrywano przedewszystkiem kwestję, jakie kryterjum przyjąć należy jako decydujące przy realizowaniu projektu umiastowienia. Przewodniczący wywodził: w pojęciu miasta odróżnić należy dwa elementy: ekonomiczny, t. j. że miasto jest ośrodkiem handlowo-przemysłowym i prawnym, t. j. że posiada swój specyficzny ustrój samorządowy. W interesie podniesienia bogactwa kraju leży między innemi popierać w miarę możności rozwój przemysłu i handlu tam, gdzie życie już wytworzyło odpowiednie warunki, sprzyjające takiej ewolucji. Miejscowość zaś o charakterze gospodarczym miejskim tam tylko rozwinąć się może należycie, wtedy tylko ma możność wszechstronnego zaspokojenia wszystkich swoich potrzeb, przedewszystkiem zaś gospodarczych, jeżeli posiada ustrój miejski. — Ustrój ten bowiem daje miejscowościom, nim wyposażonym, większą swobodę, umożliwia szybkie urzeczywistnienie dezyderatów ludności, które są w skupieniach przemysłowych większe, bardziej skomplikowane i różnorodne, bo nietylko dotyczą dobrobytu materjalnego, ale i rozwoju duchowego, zdrowotności i t. p. Te potrzeby lokalne muszą być realizowane szybko; wymaga tego przedewszystkiem życie miejskie ruchliwe i wytwarzające coraz to nowe zagadnienia ekonomiczne. W szczególności: 1) nadzór państwowy nad samorządem gminy miejskiej jest o wiele szerszy, niż w miastach, wójt pozostaje w stosunku większej zależności od starosty, niż burmistrz (podlegający raczej wydziałowi, nie zatwierdzany przez władzę nadzorczą); 2) technika sama działalności aparatu samorządowego jest w mieście o wiele sprężystszą niż w gminach; 3) miejscowość uprzemysłowiona ma inne potrzeby gospodarcze, niż gmina wiejska o charakterze agrarnym.

Na zasadzie powyższych danych, przewodniczący dochodzi do konkluzji, że jedynie ustrój miejski może stworzyć warunki wszechstronnego rozwoju dla tych miejscowości, które osiągnęły już pewien stopień uprzemysłowienia i stały się środowiskiem handlowo-przemysłowem. Tylko takie miejscowości należy podnosić do godności miast: stopień uprzemysłowienia winien być tu bezwzględnem rozstrzygnięciem kryterjum.

Co powinno decydować o umiastowieniu osad?

Po bardzo ożywionej dyskusji, w której zabierali głos ks. dziekan Wyrzykowski, inżynierowie Jotkierski i Goldberg, inspektor szkolny Kamiński, komisarz ziemski i inni, zebrani uchwalili jednomyślnie na wniosek przewodniczącego, **że o umiastowieniu osady winien decydować tylko czynnik ekonomiczny, a więc zarówno stopień uprzemysłowienia danej osady jak i rola, jaką osada ze względu na swe obecne warunki geograficzne, może w przyszłości odegrać w życiu gospodarczem kraju. Naoomiast inne momenty, w szczególności konfiguracja domów i placów jest obojętną.**

Aleksandrów i Konstantynów.

Wobec przyjęcia ogólnego dla wszystkich osad kryterjum, przystąpiono do obrad nad poszczególnemi osadami. Przewodniczący referuje projekt umiastowienia osady Aleksandrów, gm. Brużyca, odczytuje odnośną tablicę syntetyczną, podkreślając istnienie około 800 zakładów handlowo-przemysłowych. W toku dyskusji zaznaczono, że Aleksandrów ma wszelkie widoki rozbudowy w terenie, gdyż większej własności w obrębie osady niema, a własność średnia rozdrabia się.

W pobliżu Aleksandrowa również nie ma większej własności ziemskiej, któraby hamowała rozwój miasta, a jedyne wielkie pastwisko pod Aleksandrowem jest własnością osady, może się przeto tylko przyczynić do jej rozbudowy.

W rezultacie komisja jednomyślnie wypowiedziała się za umiastowieniem Aleksandrowa, zgodnie z wnioskiem rady gminnej, a wbrew uchwale osadzkiej, której motywy uznano za nieuzasadnione.

Dalej rozważano projekt umiastowienia os. Konstantynów, gm. Rożew i przyłączenia do przyszłego miasta wsi Konstantynówek, tejże gminy. W dyskusji poruszono sprawę portu wodnego nad Nerem w Konstantynowie i podkreślono, że osada ta leży nadto przy świetnej arterji komunikacyjnej, że tuż pod Konstantynowem istnieje folwark Rszew, który przy parcelacji niechybnie będzie polem ekspansji terytorjalnej miasta. Konstantynówek posiada do 35 proc. domów murowanych, 15 zakładów rzemieślniczych, przeważa ludność bezrolna; czynniki te stwierdzają, że wieś ta zatraca powoli swój wiejski charakter. Przez przyłączenie Konstantynówka żywioł polski w przyszłem mieście będzie silniejszy.

Zebrani jednomyślnie uchwalili umiastowić osadę Konstantynów i przyłączyć wieś Konstantynówek.

Amerykańskie pieniądze i łódzka woda.

Wyjaśnienie komitetu tanich kuchen.

Nie jedna, lecz dwie kuchnie dla dzieci są nieczynne z powodu braku wody.

W odpowiedzi na wzmiankę p. t. „Wody zabrakło...", która ukazała się w № 61 „Głosu Polskiego" z d. 3 marca r. b komitet tanich kuchen przesyła następujące wyjaśnienie:

Dożywianie dzieci, uczęszczających do szkół powszechnych, odbywa się w tanich kuchniach magistrackich. Komitet tanich kuchen nie jest pośrednikiem w tej akcji, lecz wykonawcą i oprócz „dobrej chęci i sprytu" dokłada miesięcznie 3 miljony marek, wydając w 16-tu kuchniach 23000 obiadów dziennie. Kierownictwo komitetu tanich kuchen oczywiście wiedziało o „niesłychanym" fakcie braku wody w kuchni № 13, przy ul. Konstantynowskiej 50 i chętnie udziela wyjaśnień w tej sprawie.

Komitet tanich kuchen posiada pewne wiadomości, że jeszcze w swoim czasie (w roku 1920) została „specjalnie" zorganizowana i właścicielka domu p. Paulina Lasocka, oprócz przewidzianych dekretem 2000 mk., miała przyrzeczone „dodatkowe" komorne 18000 mk. rocznie, byleby „zezwoliła" na otwarcie kuchni. Nadmieniamy, że lokal kuchni jest nieodpowiedni. Po „umiastowieniu" wszystkich kuchen i przejęciu ich przez magistrat, nadzwyczajny dodatek za komorne został odrzucony i od tej chwili p. Lasocka szukała pozoru do niewygodnego lokatora wszelkie środki represyjne, celem zmuszenia komitetu do opuszczenia lokalu. A środki te były w stosunku do odżywianej dziatwy wprost wykwintne.

Kuchnia potrzebuje dziennie 110 wiader wody, dostarczanej za pomocą stadni motorowej. Od szeregu miesięcy p. Lasocka wydała polecenie puszczania motoru w nocy na 10 minut, co spowodowało stały brak wody w kuchni. Komitet zwrócił się w tej sprawie do komisarza rządu o interwencję, i orzeczeniem karnem z dnia 14 grudnia r. ub. Lasocka została zasądzona na 10000 marek grzywny z zamianą na sześć miesięcy aresztu. Niestety, kara ta przez województwo została uchyloną i p. Lasocka zaczęła działać o wiele śmielej.

Po paru tygodniach motor tak się popsuł, że żadne prośby komitetu do zarządu elektrowni, do wydziału budownictwa, oddziału instalacji, o zreperowanie motoru, do straży ogniowej o dostarczanie wody beczkami nie nie pomogły i kuchnia zmuszona była zarządzić noszenie wody (110 wiader dziennie) z sąsiednich domów, płacąc olbrzymie sumy za łaskawe zezwolenie na branie wody.— W końcu obywatele „kamieniczniczy" sąsiednich domów przestali się litować nad biedną dziatwą i kategorycznie odmówili dalszego wydawania wody. Widząc się w położeniu bez wyjścia komitet zwrócił się do urzędu mieszkaniowego o zarekwirowanie lokalu gdzieindziej, celem przeniesienia kuchni, lecz, niestety, otrzymał odpowiedź, że na zasadzie nowej ustawy mieszkaniowej, urząd nie może rekwirować lokalów dla kuchen dziecięcych. Przenieść dzieci do innej kuchni czynnej było niemożliwem z tej przyczyny, że obecnie wszystkie kuchnie, z powodu braku lokalów, są przepełnione i wydają dziennie po 1500 obiadów, mając lokal na 400 sta dzieci.

Drobna i nieznaczna na pozór sprawa dostarczania „zwyczajnej wody do gotowania" przedstawia się wobec powyższego zupełnie inaczej i „niesłychany fakt" na gruncie łódzkim staje się możliwym i nawet powtarza się, gdyż w takim samym położeniu obecnie znajduje się kuchnia № 3, przy ul. Aleje I Maja 21, gdzie właściciel domu p. Moszek Grinberg również stosuje identyczne represje, nazywając żądanie komitetu zreperowania motoru nieczynnego już przeszło 2 miesiące „żądaniem bolszewickiem".

Zamieszczając powyższe wyjaśnienie komitetu tanich kuchen, redakcja „Głosu Polskiego" stwierdza, że w niczem nie zmieniło ono faktu, podanego w wzmiance naszej z dnia 3 marca p. t. „Wody zabrakło"... Bo prawdą okazało się, że parę tysięcy biednych i głodnych dzieci zostało pozbawionych strawy z powodu braku.. wody. Jeżeli temu nie jest winien komitet tanich kuchen, jak podkreśla powyżej zamieszczone wyjaśnienie, a jeszcze i inne instytucje, czy też inne instancje władz państwowych, to w każdym razie w niczem ule zmienia to faktu, że sprawa ta jest zwyczajnym skandalem. Jeżeli zaś istnieją warunki, przy których podobny skandal staje się rzeczą zupełnie możliwą, zwykłą i mogącą być tolerowaną, to i te stosunki nie zasługują na żadną inną nazwę, jak nazwę skandalu. Jesteśmy ciekawi, jakiem mianem podobne porządki ochrzciliby ci, którzy z za oceanu przysyłają do nas pieniądze na dożywianie dzieci. A może uznaliby także skandal ten za rzecz normalną i, prócz amerykańskich dolarów i amerykańskich produktów, przysyłaliby jeszcze dla głodnych polskich dzieci wodę amerykańską.

Wiadomości bieżące.

Wyjaśnienie magistratu.

W sprawie sprzedaży towarów, których nie było.

W odpowiedzi na wzmiankę zamieszczoną w № 54 „Głosu Polskiego" w rubryce „Z dziejów aprowizacji" w sprawie sprzedaży kooperatywom towarów, których nie było w składach, wydział aprowizowania przesyła nam następujące wyjaśnienie:

„Wzmianka powyższa dotyczy kilkudniowej zwłoki w realizowaniu asygnacji na cukier, wywołanej trudnościami związanemi z przewozem cukru ze stacji Łódź-Kaliska. Przewóz trwał 3 dni i z tego powodu cukier nie mógł być dostarczony w czasie właściwym do magazynów przy ulicy Przejazd.

Wydział zaprowiantowania był także zmuszony przerwać na pewien czas realizowanie kwitów na mąkę pozakontyngentową. Przerwa ta nastąpiła wskutek wyłączenia w swoim czasie prądu elektrycznego do młynów, w których odbywał się przemiał zboża. Nadmienić należy, że w sprawie powyższej wydział zaprowiantowania zwracał się kilkakrotnie do elektrowni".

Dzisiejsza pogoda.

Komunikat państwowego instytutu metereologicznego z dnia 5-go marca.

Wysokie ciśnienie nad północnemi Włochami, niskie nad Finlandją.

Rano lekka mgła, łagodnie, wiatr południowo-zachodni.

Wyjazd wiceministrów i głównego komendanta policji.

W dniu drugim swego pobytu w Łodzi, wiceministrowie spraw wewnętrznych Iszkowski i Kuczyński, oraz główny komendant policji państwowej, Władysław Henszel, obecni byli na Zjeździe starostów WojewództwaŁódzkiego.

Po obiedzie, w sali Grand-Hotelu, wiceministrowie oraz gł. komendant — **wyjechali samochodem o godz. 4-ej po południu do Warszawy.**

Odznaka ofiarnych.

Dla upamiętnienia wielkiego odruchu narodu, w celu obrony granic państwa od nawały bolszewickiej w lecie roku zeszłego obywatelski komitet wykonawczy obrony państwa wydał „Odznakę ofiarnych O.K.O.P. 1920 r."

Prawo otrzymania odznaki służy: 1) wszystkim żołnierzom i oficerom armji ochotniczej; 2) wszystkim osobom, które przez pracę społeczno-narodową do odparcia najazdu się przyczyniły.

Odznakę wydawać będzie w Warszawie obywatelski komitet wykonawczy obrony państwa (Kredytowa № 4), na prowincji zaś wojewódzkie i powiatowe komitety obrony państwa.

Koszty utrzymania.

Komisja miejscowa do badania zmian kosztów utrzymania w Łodzi złożona z przedstawicieli rządu, organizacji przemysłowców przedstawicieli władz miejskich i organizacji robotniczych na posiedzeniu swem w dniu 4 marca 1921 r. ustaliła, iż w dniu 1 marca 1921 r. koszty utrzymania dziennego rodziny pracowniczej, złożonej z 4-ch osób, niezatrudnionej, deputatu wynosiły marek 548 fen. 50 w dniu zaś 1 lutego 1921 r. koszty wynosiły 290 mk. 27 fen. czyli o marek 58 fen. 25 **więcej; wynosi to 20,08 proc.**

Koszt dzienny utrzymania rodziny pracowniczej, otrzymującej deputat wyniósł w dniu 1 marca 1921 marek 338 fen. 68, w dniu zaś 1 lutego 1921 marek 282 fen. 38, czyli o marek 56 fen. 50 więcej; wynosi to **19.94 proc.**

Miejski Uniwersytet Powszechny.

Program wykładów od 8—12 marca włącznie obejmuje następujące przedmioty: Wtorek, dn. 8 marca r. b., od g. 7—8 wiecz. p. Koziołkiewicz „Dziady" część III; od g. 8—9 wiecz. p. Bolkowska „Ogólne wiadomości z bakterjologji" wykład ilustrowany przezroczami.

Środa, dn. 9 marca r. b., od g. 7—8 wiecz. p. Rozensal rozpocznie cykl wykładów p. t. „Przestrzeń, czas i materja" (od nowej fizyki); od g. 8—9 wiecz. p. Taubenszlag „Charakterystyka polskiej gospodarki miejskiej".

Czwartek, dn. 10 marca r. b., od g. 7—8 wiecz. p. dr. Grabowski „Idea a życie" wykład 1-szy z cyklu „Historja ruchów społecznych w Europie"; od g. 8 — 9 wiecz. p. Kempner „Co nazywamy przestępstwem" zakończ. cyklu.

Sobota, dn. 12 marca r. b., od g. 7—8 wiecz. p. Koziołkiewiczowa „Anhelli" Słowckiego; od godz. 8—9 wiecz. p. Karpińska - Woyczyńska „Marzenia senne".

Wykłady w dzielnicach robotniczych odbędą się na Bałutach, ul. Aleksandrowska 37, we wtorek, dn. 8 marca r. b., o g. 7 wiecz. p. Lorenc „Sąsiedzi Polski niegdyś a dzisiaj"; od godz. 8-ej wiecz. p. Gacki „Życie robotnicze w twórczości Żeromskiego".

Na Widzewie, ul. Szpitalna № 9, w piątek, dn. 11 marca r. b., o g. 7-ej wiecz. p. Lorenc „Sąsiedzi Polski niegdyś a dzisiaj"; od g. 8 wiecz. p. Gacki „Życie robotnicze w twórczości Żeromskiego".

Kwesta na święcone dla żołnierza.

W dniu 6 i 20 marca r. b. Komitet święconego dla żołnierza w Łodzi urządza kwestę po ulicach miasta oraz w lokalach publicznych na rzecz święconego dla żołnierza.

Należy przypuszczać, iż tym razem sympatyczne kwestarki witane będą z radością przez szeroką publ. naszego miasta i szczodrze obdarowywane na tak sympatyczny cel.

Dowcipnie pomyślana impreza.

Zorganizowany komitet „Święconego" dla żołnierza wpadł na bardzo dowcipny pomysł. Oto celem przysporzenia jaknajwiększego funduszu, postanowił przygotować olbrzymiej wielkości jajo, w którem ukryty będzie worek z cukrem, wartości kilkudziesięciu tysięcy marek. Jajo to odpowiednio udekorowane będzie obwożone na samochodzie po wszystkich dzielnicach miasta w ciągu dwóch dni, mianowicie 12 lub 13, oraz 20 marca. Samochód zatrzymywać się będzie przed różnemi instytucjami rządowemi, komunalnemi, bankami, szkołami i t. d.

Doniosłość dowcipnej imprezy polega na tem, iż kto zgadnie w jakiej instytucji umieszczone zostało przez komitet jajo z ukrytym cukrem—stanie się posiadaczem nader cennego dziś artykułu codziennej potrzeby, jakim jest cukier.

Ażeby mieć prawo do zgadywania miejsca gdzie słodki produkt został ukryty, należy wykupić specjalny kupon, którego cena wynosić będzie 20 mk. Liczba takich kuponów wynosić będzie 20 tysięcy.

Olbrzymie plakaty rozlepiene na kilka dni przed wyznaczonym terminem na rogach ulic, oraz reklamy świetlne w kinach, zawierać będą wykazy instytucji, w których komitet zamierza ukryć cukier, oraz gdzie można nabywać kupony po 20 mk.

Sprzedażna cena cukru.

Departament aprowizacji województwa Łódzkiego zawiadomił starostów i komisarzy aprowizacyjnych przy magistratach m. Łodzi i Pabjanic, że ministerjum aprowizacji, po porozumieniu się z ministerjum skarbu upoważnia starostów do zatwierdzania wraz z miejscowym inspektorem skarbowym kalkulacji hurtowych (dla detalistów) sprzedażnych (dla konsumentów) cen cukru, opartych na następujących zasadach: a) do ceny hurtowej mogą być zaliczone tylko: 1) cena zakupu cukru w cukrowni, 2) koszty przewozu koleją według obowiązujących stawek, 5) koszty naładowania i wyładowania w cukrowni i na kolei, 4) przewozu furmankami od cukrowni do stacji nadawczej i od stacji przeznaczenia do magazynu według sen średnich płaconych w powiecie, 5) koszty asekuracji od manca cukru podczas przewozu koleją, 6) najwyżej 4 pr. od sumy zakupu cukru w cukrowni na koszty hakdlowe, oprocentowanie kapitału, manco etc., 6) w celu obliczenia ceny dla konsumentów dodaje się do ceny hurtowej, obliczonej według punktu a: 1) 6 proc. od ceny zakupu w cukrowni i 2) koszty przewozu z hurtowni do detalisty według cen, płaconych w powiecie, a odejmuje się wartość sprzedażna worka.

Powyższe polecenie starostom wydane zostało tem, że podwyższenie obecnie przyznanych prowizji w wielu wypadkach nie wystarcza na pokrycie kosztów finansowania i sprowadzenia cukru przez hurtownie, oraz sprowadzenia i rozsprzedaży przez detalistów.

Kary za lichwę.

Urząd walki z lichwą skazał na 10,000 mk. grzywny: Hanę Zylberbergową, Zgierska 9, za przekroczenie cennika przy sprzedaży bułek i odmowę sprzedaży na funty. Po 5,000 mk. ukarano: Chaskla Potasznika, Zielony Rynek 10, za brak cennika, Chaima Joska Zilbermana, Nowomiejska № 24, za nieoznaczenie towarów cenami, rzeźnika Gustawa Wihana, za przekroczenie cen na słoninę, Targowa 30, Rajnholda Bekela, Sienkiewicza 71, za to samo, Gustawa Wernikiera, Wólczańska 87, Rocha Andrzejewskiego z Andrzeja 42, Alwinę Ertner, Rozwadowska 36, za przekroczenie cen wyrobów mięsnych, Marję Bogdanowiez, Przejazd 33, za przekroczenie ceny chleba, Budo, za nadmierne ceny ziemniaków, Irenę Sanielową, ze Staro-Zarzewskiej 60 i Aleksandra Jazikowa, Senatorska 12, za nieoznaczenie cenami towarów.

Rzeźnika Icka Goldmana z Dzielnej 44, za przekroczenie cen mięsa skazano na jeden miesiąc bezwzględnego aresztu i zapłacenie 50,000 mk. grzywny.

Po 3,000 mk. grzywny skazali: szewc Walenty Wojciechowski z Pomorskiej 47, za przekroczenie cen przy sprzedaży obuwia; Zofja Będzikowska ze Zgierskiej 72, za przekroczenie cen chleba; restauratorka Marja Zoller z Brzezińskiej 73, za nieoznaczenie cenami wódki; Cyrkiel Chaja z Pańskiej № 47, za przekroczenie cen na wódkę, oraz za przekroczenie cen na wyroby mięsne skazano: Wincentego Zarzewskiej 8, Marjanna Brzosek z Zarzewskiej 6, Bałuty, Wł. Białosiński z Zarzewskiej № 24, Abraham Mendel Ajzenband z Franciszkańskiej 46.

Na 2,500 mk. skazano Estorę Reisser, Rzgowska 6, nie oznaczenie cen wódki. Po 2,000 mk. skazano: rzeźnika Wagnera Bertolda, Zakątna 60, za przekroczenie cen, Hersza Białka, Lipowa № 8, za szmuglel cukru, Mendla Zelman, Piotrkowska 284, za przekrocze-

nie cen masła, Izraela Dawida Warcelmana ze Starego Rynku 13, za przekroczenie cen garderoby, Abrama Ungera za brak cennika i szyldu, Elżbietę Pohanel, Andrzeja 17, za przekroczenie cen mleka, Taubę Zilberstein za ukrycie cennika, Ogrodowa 8.

Ze Stow. Handlowców Polskich.

(k) Na piątkowem posiedzeniu zarządu Stow. handlowców polskich był obecny przedstawiciel związków handlowych z Górnego Śląska p. Maciejewski z Bytomia, który zaznajomił zebranych z polskim ruchem zawodowym pracowników handlowych na Górnym Śląsku i z działalnością tych związków przed plebiscytem. Jak wynika ze stow. p. Maciejowskiego, związki handlowców biorą żywy udział w akcji przedplebiscytowej, a mając szeroki wpływ nie tylko na polaków, ale i na swoich kolegów-niemców, niewątpliwie przyczynią się w dużej mierze do zapewnienia Polsce Górnego Śląska. P. Maciejewski zapowiedział wycieczkę towarzyską tamtejszych handlowców do Łodzi.

Teatr Polski.

Dzisiaj Teatr dale dwa widowiska: o g. 3 popoł. po cenach popularnych satyra B. Winawera p. t. „Księga Hjoba”, wieczór zaś o godz. 8 wieczorem „Chory z urojenia” doskonała komedja Moliera, z prologiem, epilogiem, śpiewami i baletem. W obydwu utworach role naczelne odtworzy dyr. Al. Zelwerowicz. „Chory z urojenia” dziś grany będzie po raz ostatni.

Futuryści w Łodzi.

Dnia 10 i 11 b. m. odbędą się w Sali Koncertowej 2 wieczory polskiej poezji futurystycznej. Futuryści polscy, których dzieła zawierają bardzo wiele ekstrawagancji, ale i są niezwykle ciekawą próbą znalezienia nowych, bardziej dzisiejszemu pulsowi życia odpowiadających dróg dla poezji, są zjawiskiem, nad którem nie można przejść ze wzruszeniem ramion do porządku dziennego.

Na wieczorach w Łodzi wystąpią najbardziej znani przedstawiciele tego nowego kierunku, jak Stern, Wat, Młodożeniec, Jasieński i t. d. Pozatem wybitni artyści scen stołecznych, pp. Solska, Strońska, Sulima, Jaracz, Kochanowicz i Strachocki recytować będą utwory wymienionych już poetów i innych koryfeuszy futuryzmu europejskiego.

Koncerty.

Na dzisiejszym koncercie popołudniowym z cyklu symfonji Beethovena pod dyrekcją Br. Szulca wystąpi pianista światowej sławy prof. Emil Frey, który odegra koncert Es-dur Beethovena z tow. orkiestry. Pozatem w programie symfonja VI „Pastoralna“ Beethovena.

O godz. 5 i pół popołudniu odbędzie się 4-ty koncert ludowy poświęcony twórczości Noskowskiego i Karłowicza z pogadanką literacką pani Heleny Kijeńskiej. Jako solistka wystąpi skrzypaczky Bronka Rotstatówna. Dyryguje Br. Szulc. Przy fortepianie zasiądzie dyr. Teodor Rydkr.

—

Na jutrzejszym koncercie abonamentowym usłyszymy arcydzieło Beethovena, jego 9-tą symfonję, pod dyrekcją Br. Szulca z udziałem solistów w osobobach Adeli Comte-Wilgockiej, Róży Krenickiej, Tadeusza Rolicz-Sarny i S. Lewitina, oraz chórów Tow. śpiew. „Hazomir“.

Koncert u drukarzy.

Dzisiaj o godzinie 3-ej i pół popołudniu sekcja kulturalno-oświatowa przy Związku zawodowym drukarzy m. Łodzi urządza w lokalu własnym (Nawrot 20) koncert, połączony z odczytem o Górnym Śląsku. Część czystego dochodu przeznaczono na plebiscyt.

Wypadki.

(k) Czarna magja nie odstrasza. Wczoraj ze stojącego przed dworcem st. Łódź kolei Fabryczko-Łódzkiej wozu skradziono stolik wirujący, należący do magika Pokrywy (Bosko). Poszkodowany oblicza strat na kilkanaście tysięcy marek.

(k) Wypadek tramwajowy. Tramwaj № 8, jadący od placu Wolności przez ul. Konstantynowską i prowadzony przez maszynistę nr. 274, najechał przed domem nr. 15 z tyłu na wóz wojskowy, przyczem wywrócił go, a siedzący woźnica, sierżant wojskowy zostali wyrzuceni na ziemię, sierżant dostał się pod wagon i uległ potłuczeniu. Do rannego wezwano lekarza pogotowia.

TEATR MIEJSKI (Dzielna 18)
pod dyr. A. Zelwerowicza.

Niedziela. 6 III po poł. o g. 3 po cenach popul. „Księga Hjoba”, kom. w 3 akt. B. Winawera. Wiecz. o g. 8 „Chory z urojenia“ kom. w 3 akt. Moliera po raz ostatni w sezonie.

Ofiary.

złożone w administr. „Głosu Polskiego“.

Na plebiscyt górnośląski.

Inżynierowie S. Kempiński i K. Laskowski otrzymane za ekspertyzę w sprawie Garawackich mk. 2000. 848
L. S. mk. 200. 850
Łódzkie Towarzystwo Zwolenników gry szachowej mk. 10.000. 851
Szaja Szmulewicz mk. 500. 852
Szenwicowa mk. 100. 853
Robotnik Aleksy Arndt z zakładu kąp. dezynf. garniz., jako karę za niedbalstwo przy robocie mk. 500. 854
A. M. Hurewicz współwłaściciel firmy „Braun Hurewicz” mk. 2000. 855
Adam Liberman mk. 200. 859
Klasa 3-cia gimn. im. ks. Ign. Skorupki z powodu pomyślnego rozwiązania klasówki arymetycznej mk. 556, 861
Pozostałe ze składek na „Ucznia Żołnierza” gimn. im. ks. Ig. Skorupki mk. 200. 864

W sobotę, dn. 5 marca r. b. zmarł po długich i ciężkich cierpieniach nasz najukochańszy ojciec, teść i dziadek

B. P.

Abram Jarociński

przeżywszy lat 65.

Wyprowadzenie drogich nam zwłok odbędzie się jutro w niedzielę o godz. 1 po południu z domu przy ul. Cegielnianej Nr. 66, o czem zawiadamia krewnych, przyjaciół i znajomych zbolała

Rodzina.

Komendantowi miasta Łodzi, p. Majorowi Biłykowi, ks. Kapelanowi, p. por. Szymańskiemu, wszystkim pp. Oficerom i Szeregowcom, którzy wzięli udział w oddaniu ostatniej posługi zwłokom

Ś. † P.

Antoniego Wołowskiego

Pporucznika

serdeczne podziękowanie składa

RODZINA.

Odeon

Dziś i dni następnych: I SERJA z cyklu obrazów egzotycznych z

Marja Walcamp

której wrażeń silnych, pięknych i trwałych nie zapomnicie nigdy

Marja Walcamp
która was zadziwi!
która was olśni
która was zachwyci
która was upoi

w najwspanialszym obrazie amerykańskim ostatnich — — czasów p. t. — —

Marja Walcamp
której odwaga zwycięża!
której wdzięk ujmuje.
której czar podbija!
której miłość przykuwa!

„Władczyni dżungli"

Egzotyczny dramat w 6 aktach.

Lloyd Wielkopolski

Szobert i S-ka—Towarzystwo Akcyjne

Poznań. Łódź, Piotrkowska 120.

Oddział Miejski ul. Zielona nr. 6,

przy którym otworzyliśmy specjalny dział dla

przesyłek pocztowych

Załatwianie transportów wszelkiego rodzaju, ,finansowanie, magazynowanie i asekuracje.

EKSPEDYCJA POSPIESZNA!

Aby zadowolić życzenia Szanownych P. T. Klijentów wprowadziliśmy

pośpieszną **samochodową** komunikację

Łódź—Poznań, Łódź—Warszawa i odwrotnie.

Białystok—Wilno.

Jesteśmy w możności w przeciągu 24 godzin dostarczyć towar do miejsca przeznaczenia.

Do Białegostoku i Wilna
w ciągu 3 dni.

Oczekując łaskawych zleceń, kreślimy się z poważaniem

Lloyd Wielkopolski

Szobert i S-ka—Towarzystwo Akcyjne
POZNAN, Wielkie Garbary 18.
Oddziały: Warszawa, Nalewki 33,—**Łódź,** Piotrkowska 120, —**Gdańsk,** Langgarten 47,—**Zbaszyń—Wronki—Tczew.**

Wzorowa Szkoła Tańców Najnowszych

ZOFJI FALISZEWSKIEJ

Prima-balleriny opery lwowskiej

otwarta.

Zgłoszenia przyjmuje się codziennie od g. 7-ej do 8 i pół wiecz., ul. **Piotrkowska 92,** parter.

Dr. F. Skusiewicz
ul. Andrzeja 11.
Choroby skórne i weneryczne.
Godziny przyjęć: 9—11 r. 5—7 i pół po poł. Panie 5—6 g. 4576—10

Dr. med.
Swcheig
Choroby oczu
Przyjmuje od 12—1 i 4—6
Zawadzka 6.
718—3

Dr. S. KANTOR
Specjalista chorób wenerycznych, skórnych i moczopłciowych.
Leczenie promieniami Röntga i światłem.
Piotrkowska № 144, róg Ewangelickiej.
Godz. przyjęcia: 9—2 r. i od 6—8 op. Dla pań od 5—6 ppp

Dr. I. Silberstrom
Zielona 11 (róg Zachodniej
Chor. skórne i weneryczne.
Usuwanie szpecących włosów. Przyjmuje: od 1—3 i 4—8 wiecz. Niedziela od 9—1. Panie od 4—6

Dr. Ludwik FALK
Choroby skórne i weneryczne
przyjm. od 2—3 i 6—8 w.
Nawrot № 7.

Choroby skórne weneryczne
Dr. Lewkowicz
Konstantynowska 12.
od 9—1 i od 6—8. Panie 5—6. 914—2d

Wazne dla przedsiębiorstw przewozowych! Praca stała!

Elektrownia Łódzka

wzywa pp. przedsiębiorców przewozowych, chcących podjąć się codziennego wywozu żużlu z pod kotłów Elektrowni w przeciętnej ilości 15 wozów dziennie, do złożenia ofert najpóźniej do 15 b. m. w gmachu Elektrowni — pokój № 2 — w godz. biurowych.

W ofercie należy podać objętość wozu, cenę wywózki za jeden wóz i ilość rozporządzalnych zaprzęgów, 29—3

Amerykańskie samochody „Forda"

dostarczają ze składu w Kopenhadze, z prawem wwozu do Państwa Polskiego, reprezentanci fabryki

„Fort Motor Company Detroit Michigan"

Tow. Akc. Handl. Przemysł. „Ł. J. BORKOWSKI"

w ŁODZI, ul. Kilińskiego № 60. Telef. № 173.

Oferty na żądanie. Oferty na żądanie.

Zawiadomienie.

Niniejszym mam zaszczyt zawiadomić Szanowną Klijentelę, iż otrzymałem transport obuwia amerykańskiego z solidnej firmy wnowych fasonach, po cenach nizkich, jak również mam duży wybór własnego wyrobu obuwia, damskiego i męzkiego, najnowszych fasonów.

Z poważaniem
68—2 **I. Kowalczyk,** Cegielniana 25.

KUPUJĘ
brylanty, złoto, srebro perły oraz stare zęby Płacę najlepiej i proszę się przekonać. Konstantynowska 7, prawa ofic., I piętro, Z. Milich.
35—10

Biuro drukarni
poszukuje młodego pana (chrześcjanina) do odwiedzania klijen. Praktyka w kalkulacji i robotach biurowych pożądana. Oferty z wymaganiem pod „A. B. C." do Adm. „Głosu". 90—2

SKRADZIONO

w nocy z czwartku na piątek z mojej fabryki: 8 sztuk surowego towaru koronkowego i 2 paczki przędzy 180|2. Ostrzega się przed kupnem. Za odszukanie towaru i wskazanie złodziei przeznacza się

20.000 mk. nagrody

FABRYKA KORONEK
69—3 **Gustaw Geyer,** Łódź, Piotrkowska 278.

Pracownia Okryć i Kostjumów Damskich
H. Goldlust Cegielniana № 6,
przyjmuje obstalunki na sezon wiosenny i wykonywa podług najnowszych modeli po cenach przystępnych. 705—4

Poszukuję

1500 metrów toru

normalnego, na oobudowę bocznicy kolejowej.

Wysokość szyn 110 m/m

Oferty pod lit. H. R. do „Adm. „Głosu".

Komitet Giełdowy w Łodzi

podaje do wiadomości, że w siedzibie Giełdy Piotrkowska Nr. 96, codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt odbywają się od 5-ej do 6-ej po południu **zebrania giełdy pieniężnej i towarowej.** Osoby nienależące do Zgromadzenia Giełdowego mogą być wprowadzone przez członków bezpłatnie. 56—1

Worki, skrzynie, puszki,

po mleku skondens. w większej ilości **do sprzedania.** Oferty z podaniem cen Polsko-Amerykański Komitet Pomocy Dzieciom, ul. Przejazd 4. 955—2

Zarząd Sekcji
Żelazno-Technicznej przy Łódzkim Związku Kupców
zawiadamia iż cenniki są do odebrania w kancelarji Związku **Południowa 15.** Tamże załatwia się wykup palentów. 33-1

Dynamomaszyna

90 amp. 220 vol z regulatorem jak również **żyrandol 6 pł.** świecowy prawdz. bronz z kryształami do sprzedania. Biuro eletrotechniczne P. Szulc i S-ka Andrzeja 9. 32-2

BUCHALTER
rutynowany z wieloletnią praktyką w biurach ekspedycyjnych, władający niemieckim i polskim językiem, pragnie zmienić posadę. Łaskawe zgłoszenia sub. „Granica" do Adm. „Głosu Polskiego". 17—1

Do sprzedania
lokomobila
w dobrym stanie 15 koni siły. J. Tejblum i S-ka Borysza Nr. 29. 8007—2

Właścicielka magazynu gorsetów — **„MAISON CAPRICE"**
z Warszawy przyjechała do Łodzi z dużym wyborem gorsetów, pasków i staniczków ostatnich modeli paryskich.
2614-3 **Hotel Viktoria,** pokój Nr. 19.

Do pracowni sukien i okryć poszukuje się
dobrego krawca
Oferty składać do „Głosu" pod „Krawiec"

Beczki fornierowe - do farb -
poleca Fabr. Skrzyń i Ram, Gdańska 39. 53-2

Zarząd „Przytuliska dla Sierot w. m." przy ul. Południowej Nr. 66 składali serdeczne podziękowanie Sz. Paniom, Pannom i Panom, którzy darami w naturze oraz gorliwą pracą przyczyni się do tak świetnego rezultatu kasowego przy urządzeniu wieczorku na rzecz wyż. wspomnianej instytucji. 332—1

TRANSMISJE,
wieszaki z lagrami i samosmarami kupię. Oferty składać w biurze „Merkur", Piotrkowska № 82 sub „Transmisje". 36-1

Poszukuję
2 kotłów parowych
8,5 atm. od 60—70 m² powierzchni ogrzewalnej nowych lub używanych. Biuro techniczne „**Dynamo**" Inż. Rubinstein, Piotrk. 85. 013—1

Ważne dla Pań!
najtaniej są do nabycia: Etamina, batysty, muśliny, płótna, madapolam, zefiry, szewioty, bostony i inne towary na męskie i damskie ubrania i pościel.
M. Bryl Piotrkowska w podwórzu **56.** 3-e wejście. 46—4

Krawiec damski
otrzymał wiosenne żurnale. Przyjmuję wykonanie kostjumów i palt: za kostjum 3000 mk., palto 2500 mk. Wykonywa solidnie. M. Rosencweig, Wschodnia 40. 030—1

Miss disengaged some hours takes
English and French
lessons. To ask [illegible] 3—5. Piotrkowska [illegible] lodg 5. [illegible]

Skóra
tanio. Zelówki męskie, damskie i odpadki.
M. BERGMAN
Piotrkowska 44.
766—1

Plisowanie i harmonia sukien
punktualnie na umówiony termin.
I. ZAND,
Zachodnia № 32.
015—1

Prof. Michel'a
najlepszy lakier
do paznogci.
Sprzedaż główna **Ign. Rozmaryn**
Warszawa, Leszno № 1.
923-3

Poszukuję posady
samodz. kierownika małej fabr. lub innego przedsięb. Posiadam wyższe techniczne wykształcenie. Łaskawe oferty: Łódź „Poste Restant" „Zdolny" -2

Rozporządzam 100 maszynami do szycia i więcej, poszukuję
wspólnika
fachowca z kapitałem w [illegible] urządzenia szwalni. Oferty sub. S. 13 do Adm. „Głosu". 13—2

Pierwszorzędny
krawiec damski
wykonywa obstalunki podług ostatnich modeli. Mając tani lokal, szyje po bardzo nizkiej cenie. Palta od 1000 mk., kostjumy od 2000 mk. Cegielniana 47, front, Fajgenblat, 660-1

Potrzebna
sprzedawczyni
z praktyką. Świadectwo pożądane. Oferty pod „L. G." do admin. „Głosu" Piotrk. 106. 040—1

Sala Koncertowa

DZIELNA Nr. 18.

Czwartek, dn. 10 marca
i
Piątek, dn. 11 marca

dWUDNIOWY gigantyczny
wieczór polskiej poezji

futurystycznej.

Na widowisku tem rzucą rozfuturyzjowanej, zachwyconej Łodzi swe wspaniałe futuryzjady, wyśpiewają i wykrzyczą swe najnowsze futuryzje i futuryzjaki,

Wszechpolscy futuryści	i	znakomici artyści scen warszawskich.
B. JASIEŃSKI		*I. Solska*
		M. Strońska
S. MŁODOŻENIEC		*H. Sulima*
A. STERN		*S. Jaracz*
		J. Kochanowicz
AL. WAT,		*J. Stachorski.*

ManifestY FuturyzmU
— — PolskiegO! — —
Wielki Rynek Wszechświatowych i Polskich
— — Futuryzji! — —
Sala podminowana nechomerycznym śmiechem!

Rozpocznie się o 8 popoł.

Rozpocznie się o 8 popoł.

Bilety w Sali Koncertowej już od godz. 10 do 1 i od 3 do 6 popoł.

BalonFUTURYSTYCZNY! Fruwające krzesła i futuryzje. Smutni łodzianiakowie i śmiejącenose łodzianice w powietrzu!

Grafolog „MARJA" określa charakter człowieka. Przyjmuje od 11 do 1 i od 4 do 9, prócz świąt. Główna 62. 88—3

Fotografista! Pierwszorzędny retuszer, negatyw, laborant i aperater poszukuje pracy. Zgłaszać się piśmiennie: A. FAJWLOWICZ, Piotrków, Rokszycka 16. 27-1

Paltylowi Ungier jadącemu koleją z Łodzi do Będzina, wykradziono dowód osobisty, wydany w Będzinie, oraz papiery wartościowe. Będzin, Kołłątaja № 3. 028—3

OLEJARNIA nowourządzona, z powodu wyjazdu do sprzedania. Do oglądania na ul. Konstantynowskiej 26, od g. 1—5 po poł. 008—2

TKALNIA SZTUCZNA Tkanie różnej formy dziur sztucznie nie do poznania tak w męskim, damskim i wojskowym ubiorze, jak we wszystkich towarach, firankach i dywanach. **Piotrkowska № 117**

Ubranie letnie szare i żakiet, prawie nowe z angielskiego materjału dla szczupłej osoby średniego wzrostu sprzedam. Kilińskiego 59 m. 18, II podwórze, między 2—4 po poł. 946—1

Lekarz Dentysta Lewita-Fuchs ul. Piotrkowska 50

Teatr „BAGATELA" CEGIELNIANA 18. — pod dyr. M. Tarłowskiego. —

Dziś 2 przedstawienia: Początek o godz. 4 i 8.30 wiecz.

R. GIERASIENSKI jako JERUCHEM TANGOWER mistrz tańca i bontonu.

Sew. MICHAŁOWSKI. Wielka Teodora. Recyt. J. Wima **„Nareszcie sami"** tragidramat 24 godzinnych małżonków Nap. Wł. Polak.

W części koncertowej cały zespół nowoangazowanych sił: Mela Grabowska, Alicja Leonard, Zygmunt Drwęski —

„Rozmaitości" Teatr Żyd. Cegielniana 63. Dyr. Kompaniejec. A. Celmajster.
ziś i we wtorek 8 b.m. o g. 8 w.

Tylko 2 gościnne występy! znanej rosyjskiej primad. teatrów petersb. i mosk. Fatyny Januszewskiej-Gajewskiej oraz primabaleriny kijowsk. teatru — Lubow-Lewickiej —

Księżna Czardaszka

Operetka w 3 akt. E. Kalmana. Rolę Sylwy wyk. p. Gajewska **w rosyjskim języku.**
Udział całego zespołu. 42-1

Ogłoszenia drobne

A.A.A. Kupuję meble, dywany, garderobę, futra, bieliznę. Wólczańska 43, Chrzanowicz. 846—90

A. A. Kredens-pomocnik 12 krzeseł stół łóżka, materace, szafy sprzedam. Piotrkowska № 261—4 front. 686—10

A. Meble stołowego, sypialnego, łóżeczko dziecinne, tualetę, umywalnie sprzedam. Piotrkowska 223—3. 45—6

A. Sypialnię dębową, jasną, modną sprzedam. Rozwadowska 15 m. 15. 025—1

A! Meble nowe i używane sprzedaję. Przeździecki. Piotrkowska 108 83—10

Akuszerka Pipikowa, ul. Piotrkowska 132 m. 14, dla pań przyjezdnych lokal 1180—100

Akuszerka M. Nowakowska ul. przyjmuje od 9—1 i 3—6. Dzielna 34, m. 18. 705—10

Amerykańska gumowa bielizna trwała. Wielki wybór tylko: Piotrkowska 30 „Ekonomja". 23-2

Bryczki najnowszych fasonów do sprzedania. Cegielniana 63. 987—3

Bez kuchni słonecznego pokoju poszukuje bezdzietne małżeństwo. Okolica Zakątnej. Cena nie krępuje. Oferty do „Głosu" pod „Jasny". 33—1

Biuralistka z kilkuletnią praktyką bankową znająca języki, i pisząca biegle na maszynie poszukuje posady. oferte sub. „Biuralista." 2—787

Do założenia królikarni potrzebny fachowiec z małym kapitałem. Oferty „S. K." do „Głosu". —1

Do sprzedania plac morgowy przy ul. Dzielnej. Wiadomość: ulica Piotrkowska 129, w magazynie obuwia. 011—3

Do kilku tygodniowego dziecka, poszukiwana odpowiednia osoba. Perle Wschódnia 37. 73—3

Kandydat medycyny poszukuje eleganckо umeblowanego pokoju w śródmieściu. Zgłoszenia sub „Student". 99—1

Kto w Pabjanicach udzieli francuskiego. Zgłoszenia sub „Od 6 do 7" do „Głosu". 14—3

Kupię łóżko amerykankę. Oferty do „Głosu" „Amerykanka". 86—2

Kosmetyczka-masażystka twarzy przyjmuje angażowania do domów. Zielony Rynek 6-5. 922—2

Kantor służby i bon Mirkowskiej, Piotrkowska № 92, ma do umieszczenia wszelkiego rodzaju służbę domową z dobremi świadectwami. 84—2

Kupuję meble garderobę, bieliznę, futra, dywany, maszyny do szycia. Płacę najlepiej. Wajnrajch, Benedykta № 19, w sklepie. 840—15

Kto udziela lekcji angielskiego? Oferty upraszam pod „E. S. 135" do admin. „Głosu". 858—3

Łóżko z materacem, stół krzesła, szafa, otomana, dywan i kuchenne sprzęty do sprzedania. Sienkiewicza 89 m. 8. 790—3

Maszyny — bębenkowa Singera i kryta Zyg-Zag okazyjnie do sprzedania. Średnia 7, m. 7. 81—2

Płaszcz gumowy, książki lekarskie, trzymadła akuszeryjne — sprzedam. Pańska 3 m. 11. 038—1

Potrzebne mieszkanie z 2 — 3 pokoi. Łaskawe oferty: Orla 3 m. 12, Z. Rydzewski. 997—3

Młoda wdowa (izr.) szuka posady gospodyni. Wymagania skromne. Pierwszorzędne referencje. Oferty do „Głosu" sub „Solidna". 018—3

Przyjmuję kostjumy i suknie do haftowania po przystępnych cenach. Benedykta 22, lewa oficyna, m. 16. 485—7

Pierwszorzędna pracownia damskich sukien. Wykonywa się podług modeli paryskich. Suknia 500 mk. Piotrkowska 20 m. 17. 915—1

Potrzebna zdolna szwaczka do batystowej bielizny do domu prywatnego. Długa 28 m. 7. 037—1

Podręczny krawiec poszukuje zajęcia. Bałuty, ul. Mickiewicza 1, róg Łagiewnickiej, Dominiak. 027—3

Poszukuję posady kasjerki-maszynistki, lub zajęcia biurowego (buchalterja); na żądanie referencje. Łaskawe Oferty pod „Biuralistka" 894—2

Potrzebna inteligentna osoba z umiejętnością szycia, do pomocy w gospodarstwie domowem. Dzielna 2 a, firma „Goplana". 50—2

Rutynowana maszynistka i biuralistka poszukuje posady. Oferty sub „A. Z." w „Głosie". 19-1

Stenotypistka-korespondentka i buchalterka poszukuje posady ewent. na kilka godzin dziennie. Oferty „A. O." do „Głosu". 006—2

Okazyjnie sprzedam tanio leżankę. Cegielniana 64 m. 9. 52—2

Przybłąkał się pies rasy wilczej. Odebrać za zwrotem kosztów: Nowo-Cegielniana 38 m. 13. 053—1

Sprzedam tanio dywan duży, suknię japońską. Tkalnia sztuczna, Piotrkowska 117. 005—2

Udzielam lekcje polskiego, niemieckiego, początki francuskiego i korepetycje w niższych klasach. Oferty pod „R" do „Głosu". 994—3

Uczennica 8-ej kl. udziela lekcji. Ceny przystępne. Piotrkowska 16 m. 22. 060—3

Z powodu wyjazdu do sprzedania zakład felczerski wraz z odstąpieniem mieszkania. Ulica Gdańska 5. 21-3

Zaginął pies rasy wilczej, wabi się „Trezor". Odprowadzić za wynagrodzeniem, ul. Starka 3-5, Sudomir. 026-3

Zagubione dokumenty:

Andurski Jakób zgubił dowód osobisty, wyd. w Łodzi. 939—3

Borzekowski Mordka zgubił paszport rosyjski, wyd. w gminie Stoin, pow. częstochowski. 12-3

Czerniłowski Henoch zgubił paszport niemiecki, wyd. w Łowiczu. 881—3

Cwiling Laja zgubiła paszport niemiecki, wyd. w Łodzi. 80—3

Domarzecka Marja zgubiła dowód osobisty wyd. w Pabjanicach. 51-3

Frank Sura zgubiła paszport polski, wydany w Łodzi. 022—3

Hurwicz Szlama zgubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 012—3

Jegerska Józefa zgubiła paszport niemiecki, wyd. w Łodzi. 62-3

Jakubowicz Abram Dawid zgubił legitymację chlebową na 6 osób. -1

Kolski Fiszel zgubił kartę bezterminowego urlopu. 058—3

Kon Gerszen zgubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi. Zgierska № 20. 963—2

Kolasa Paweł zgubił kartę powołania r. 1893, wyd. w Pabjanicach. -3

Koźba Józef zgubił paszport rosyjski, wydany w gminie Zelgoszcz, gub. kaliskiej. 877—3

Legitymacja prowizoryczna, zamiast paszportu wydana przez komisarjat V policyjny, na imię Michała Łapińskiego, zginęła. 998—

Klajman Dwojra zgubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 020—3

Moszkowicz Chaja Sura zgubiła dowód osobisty, wydany w Łodzi. 059—3

Masbaum Leib zgubił paszport polski, wydany w Łęczycy. 024—3

Manowicz Jakób zgubił książeczkę inwalidzką, wyd. w Łodzi. 010—1

Misz Abram zgubił dowód osobisty, wydany w Dobrzyniu, oraz kwit na Pożyczkę Państwową na sumę 500 mk. 91—3

Marja Maczewska zgubiła paszport niemiecki, wyd. w Łodzi. 17—3

Piotrkowski Dawid zgubił kartę powołania r. 1897, wyd. w Łodzi. 90-3

Popowski Nuchem Dawid zgub. kartę powołania, wyd. w Łodzi z 1891 roku. 48—3

Pechman Liba zgubiła kartę węglową i naftową. Nowo-Zarzewska 2.

Perlberg Machla zgubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 002—2

Rabinowiczówna Marja zgub. paszport niemiecki, wyd. w Łodzi. 942—3

Szmyt Bruno zgub. paszport niemiecki, wyd. w Łodzi. 929—3

Sznajdkloc Chaja Sura zgub. dowód osobisty, wyd. w Łodzi. 936—3

Stender Leon zgub. paszport niemiecki, wydany w Berlinie. 947—3

Wrzonska Chana Małka vel Mania zgubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 876—3

Wosk Chemja zgub. paszport niemiecki, wydany w Łodzi, oraz metrykę urodzenia, wyd. w Lublinie. 979—2

Zarompf Sachja zgub. paszport austrjacki, wyd. w Piotrkowie. 964—3

Załkind Echweta zgubidowód osobisty, wyd. w Łodzi. 892—3

Zagubiono legitymację, wydaną z Urzędu Kąpielowego przy Wydziale Zdrowotności Publ., na imię Poli Altmanówny. 049—1

Brylanty biżuterję, złoto, srebro, platynę i zegarki płaci ceny najwyższe LUBKA, Sienkiewicza 20, m. 16 ost. wejście parter.

Redaktor i wydawca Wanda Sachsowa.

W drukarni „Głosu Polskiego" Piotrkowska 86